

(PLECS)

D'HISTÒRIA LOCAL

141

Directors: Ramon Arnabat,
Josep Santesmases
Compaginació: Natàlia Báscones
Disseny: Canseixanta
Tria de novetats: Pineda Vaquer
Dipòsit legal: B. 47.520-76
ISSN 1130-5150

CONTINGUTS

EDITORIAL: El moviment veïnal...	1
TEMES 1: Història veïnal ...	2
TEMES 2: «Las asociaciones ...	5
TEMES 3: Quaranta anys de ...	8
PATRIMONI: Les passejades pel ...	11
RESSENYES	12
TRIA DE NOVETATS	14
NOTICIARI	16

CARLES SANTACANA. Universitat de Barcelona

EL MOVIMENT VEÏNAL, EINA DE COHESIÓ I CULTURA DEMOCRÀTICA

Com bé diu Marc Andreu en un dels articles que trobareu en aquest número de *Plecs*, el moviment veïnal no ha cridat prou l'atenció dels historiadors fins molt recentment. Segurament ha jugat en contra seu el fet que es tractava d'una forma d'associacionisme nova, molt adaptada a la conjuntura històrica en la qual va néixer, que en ocasions va costar d'encaixar en determinades anàlisis de la transició i encara més en l'explicació d'una «normalitat» democràtica en què es feia èmfasi en el paper de les institucions democràtiques (els ajuntaments). Tanmateix, aquest número permet copsar un canvi de tendència significatiu, i coincideix en el temps amb llibres i exposicions que donen valor a aquest moviment de base, que tan important va ser en la configuració d'una cultura democràtica en barris i ciutats, sobretot en aquelles decididament transformades durant els anys del *desarrollismo*. En aquests entorns urbans l'evolució cultural, social, urbanística i política no es pot entendre sense la capacitat d'integració social del moviment veïnal, sense les seves accions i demandes, ni sense tenir en compte la seva capacitat real de modificar el paisatge urbà i d'esdevenir escola de democràcia civil.

D'aquestes qüestions ens parlen Ivan Bordetas, coautor d'un dels llibres més recents sobre la temàtica (*Construint la ciutat democràtica*), i Manuel Domínguez, que ens aproxima a un cas concret, el

de l'Hospitalet de Llobregat, ciutat prototípica del creixement caòtic dels anys seixanta, on es destaca la riquesa del

"Pisos sí, barraques no", Nou Barris, Kim Manresa (1977?). Kim Manresa, Nou Barris, 25 anys. Document gràfic, Barcelona, Coordinadora d'Associacions de Veïns i Entitats de Nou Barris, 1997

moviment veïnal com a eix aglutinador, especialment als barris amb més problemes. Per reivindicar el moviment veïnal només cal fer un cop d'ull crític i informat a la capacitat de canviar decisions, i això s'aconsegueix plàsticament per mitjà d'experiències com les passejades per Nou Barris, observant sobre el terreny les millores que va aconseguir. I acabem com hem començat, fent referència a l'article de Marc Andreu, que ens fa un repàs exhaustiu d'estudis sobre el moviment veïnal. Més enllà de la gran utilitat que té com a recull, certament el més important són les reflexions que se'n deriven, des d'aquella etapa en què l'explicació del moviment va estar en mans gairebé exclusives de sociòlegs, periodistes i militants, a una nova fase en què la historiografia comença a tenir en compte el potencial explicatiu que té el moviment veïnal per descriure i interpretar els canvis de la societat catalana. Els *Plecs d'Història Local*, doncs, s'afegeixen a la voluntat d'incloure el

paper d'aquest moviment cívic en el relat de la historiografia del franquisme i la Transició. ■